

KOSOVO: Napadnuta još dva pravoslavna groblja i reakcije

Branko Bjelajac, Centar 9 (www.centar9.info), Beograd, 23. januara 2013

Preksinoć, 21. januara, u **Vitini** su nepoznati počinioci porušili osam nadgrobnih spomenika na pravoslavnom groblju. U ovom mestu, u kome živi još samo oko 90 srpskih stanovnika, ranije je bilo porušeno više od dvadeset spomenika.

Zbog prekjuche u Vitini uništenog spomenika žrtvama iz Drugog svetskog rata na kome su se nalazila i srpska i albanska imena, protiv čega lokalna policija nije ništa učinila iako je imala najavu iz centrale u Prištini, suspendovano je pet policajaca, od kojih tri lokalna rukovodioca. Verovatno iz tog razloga, policija od juče obezbeđuje groblje i ne dopušta nikom pristup.

Juče je saopšteno i da je na starom pravoslavnom groblju u **Prištini**, u blizini Crkve Svetog Nikole, verovatno u noći 21/22. januara, porušeno ili dodatno oštećeno pet nadgrobnih spomenika. KiM radio javlja da je sveštenik Marinković izjavio da je primetno pojačano prisustvo policije, a da su ispred crkve tokom prošle noći policajci dežurali u parkiranoj vozilu.

Centar 9 podseća da na meti vandala na Kosovu nisu samo pravoslavni grobovi. Naime u 2011. godini oskrnavljeno i jedno od dva jevrejska groblja na Kosovu o čemu je pisao i Associated Press 1. decembra 2011 <http://news.yahoo.com/jewish-cemetery-kosovo-capital-desecrated-153240427.html> . Naravno, usledile su osude, ali i izuzetno oštra reakcija ambasade SAD koja je nedugo posle toga sa Prištinom potpisala poseban ugovor o zaštiti kulturnih objekata vezanih za one koji su stradali u Holokaustu. Jevreja na Kosovu više nema, jer, kako se kaže u tekstu AP, preostali su pred naletima ekstremista izbegli u Srbiju ili u Izrael.

22. januara je Eparhija Raško-Prizrenska SPC javila da su nepoznati počinioci provalili i oskrnavili crkvu Svete Trojice u selu **Babljak** kod Uroševca. Razbijeno je staklo ali svećnjak nije odnet jer je prolaz bio mali. Policija je obavila uviđaj. Dan ranije su u ovom selu obijene tri povratničke srpske kuće, ali osim štete na ulaznim vratima izgleda da ništa nije odneto. U ovom selu trenutno živi devet srpskih porodica

U drugim vestima sa Kosova javljeno je da je na zgradu opštine u Kosovskoj Mitrovici bačen molotovljev koktel, kao i da je zapaljena kuća u selu **Belo Polje** kod Peći u kome živi još oko dvadesetak srpskih porodica. Svi ovi incidenti vezuju se za uklanjanje spomenika poginulim albanskim pobunjenicima u Preševu, na jugu Srbije.

Radiotelevizija Kosovo prenela je sinoć u svom glavnom dnevniku u 19.30 časova da Kosovska informativna agencija (KIA) „poseduje ozbiljne i pouzdane informacije da su određene grupe Srba ovih dana oštetile svoja groblja na Kosovu, kao deo političkog scenarija Srbije da krivicu baci na Albance“.

KFOR je najoštrije osudio skrnavljenje nadgrobnih spomenika na Kosovu. U saopštenju za medije KFOR je pozdravio jasne osude tih incidenata od 'zdravorazumnih ljudi koji ne žele povratak nasilju koje se dogodilo u prošlosti'. „Samo oni koji poštuju druge zaslužuju poštovanje. Ne dozvolite da mala grupa pojedinaca šteti vašem međunarodnom ugledu“, navedeno je u saopštenju. KFOR očekuje da svaki lider - bilo seoski, opštinski, vladajući ili opozicioni snažno osudi te, kako navodi, sramne akte i spreči dalje incidente.

EULEKS u svom saopštenju poziva građane da poštuju zakon i da se uzdrže od bilo kakvih nasilnih radnji. „Činove vandalizma ili bilo koji drugi oblik nasilja treba osuditi. Mirni protest je normalna pojava u svakom modernom, demokratskom društvu, ali namerno skrnavljenje groblja i verskih objekata treba da bude apsolutno osuđeno. EULEKS poziva građane da poštuju zakon i da se

uzdrže od bilo kakvih nasilnih radnji. EULEKS-ova policija i tužioci pažljivo prate situaciju u saradnji sa Kosovskom policijom i KFOR-om. EULEKS je spreman da pomogne i podrži lokalne institucije vladavine prava, ukoliko za to bude bilo potrebe“, stoji u saopštenju EULEKСа.

Ambasada SAD u Prištini saopštila je juče da „Sjedinjene Države sa žaljenjem gledaju na ovakvu upotrebu nasilja i osuđuju represalije protiv spomenika, crkava i pripadnika zajednice kosovskih Srba koje su se desile tokom prošle noći. Ne samo da ovi napadi podrivaju duh multikulturalizma na Kosovu, već pogađaju i zajednice na Kosovu“, kaže se u saopštenju. „Sjedinjene Države pozivaju građanje Kosova da ispoštuju naše zajedničke mirovne vrednosti i da pokažu uzdržanost. Pozivamo da bilo kakvi protesti budu održani u miru i u potpunosti podržavamo poziv Vlade Kosova na smirenje situacije“, kaže se u saopštenju.

I UNMIK je osudio seriju incidenata širom Kosova, sknavljenje pravoslavnih grobalja i vandalizam nad istorijskim spomenicima. U saopštenju UNMIK-a se ističe da su ovakve akcije za svaku osudu, da nanose štetu evropskim aspiracijama Kosova i suprotne su univerzalnim vrednostima. „Pozdravljamo saopštenje kosovske policije koje poziva na poštovanje svih verskih i kulturnih spomenika. Očekujemo, takođe, da budu preduzete i druge mere, ne samo da se identifikuju počinioci ovih dela već i da se preduzmu preventivne mere kako bi sprečili novi lični incidenti“, piše u saopštenju. UNMIK poziva lidere svih zajednica na Kosovu da preduzmu akcije koje će umanjiti tenzije i pojačati poštovanje vladavine zakona za pripadnike svih zajednica na Kosovu.